

Funktioteoria I — Harjoitus 5 (12. 10. 2009)

1. Ratkaise yhtälö $e^{2z} - 2e^z + 2 = 0$ kompleksitasossa.
2. Määritä pystysuorien $x = c$ ($c \in \mathbb{R}$) ja vaakasuorien $y = c'$ ($c' \in \mathbb{R}$) kuvat kuvauksessa $z \mapsto z^2$. Piirrä kuvio; pane erityisesti merkille, miten kuvakäyrät leikkaavat toisiaan origon ulkopuolella. Miksi origo on poikkeus?
[Ohje. Hajota reaali- ja imaginaariosaan ja etsi yhtälö niiden välille ko. suorien pisteissä.]
3. Määritä suoran $y = x$ kuva eksponenttifunktiossa $z \mapsto e^z$. Hahmottele kuvio.
4. Oletetaan, että f on analyyttinen kompleksitasossa ja $|f(z)| = |z|$ kaikilla z . Mitä muotoa funktio f on? [Vihje. $f(z)/z$.]
5. Tarkista, että pisteen $z = x + iy \in \mathbb{C}$ vastinpiste Riemannin pallolla on

$$\sigma(z) = \frac{1}{1 + |z|^2}(x, y, |z|^2) = \left(\frac{x}{1 + x^2 + y^2}, \frac{y}{1 + x^2 + y^2}, \frac{x^2 + y^2}{1 + x^2 + y^2} \right).$$

Johda sitten pallometriikan lausekkeet

$$d(z, w) = \frac{|z - w|}{\sqrt{1 + |z|^2}\sqrt{1 + |w|^2}}, \quad d(z, \infty) = \frac{1}{\sqrt{1 + |z|^2}},$$

kun $z, w \in \mathbb{C}$.

[Apu. Käytä yhdenmuotoisia kolmioita tai muodosta parametriesitys Riemannin pallon pohjoisnavan ja tason pisteen z kautta kulkevalle suoralle ja ratkaise, milloin se leikkaa Riemannin pallon.]

6. Olkoon $A \subset \mathbb{C}$ mikä tahansa alue, joka sisältää yksikköympyrän $|z| = 1$. Osoita, että argumentilla (ja siten myös logaritmillä) ei ole jatkuvaa haaraa A :ssa. Toisin sanoen ei ole jatkuvaa funktiota $\varphi: A \rightarrow \mathbb{R}$ siten, että $|z|e^{i\varphi(z)} = z$ kaikilla $z \in A$.
[Ehdotus. Olkoon $\gamma(t) = e^{it}$, kun $0 \leq t \leq 2\pi$. Tee vastaoletus ja tutki funktiota $g = \varphi \circ \gamma: [0, 2\pi] \rightarrow \mathbb{R}$.]

Aikataulua:

- 1. kurssikoe ke 21.10. klo 15.15–17.15 salissa CK112; koealue ilmoitetaan myöhemmin.
- Luennot ma 19.10. ja pe 23.10. normaalisti; ma kertausta ja mahdollisuus kysymyksiin.
- Myös laskuharjoitukset ma 19.10. normaalisti.
- Viikolla 26.10.–1.11. ei opetusta. Jatkamme ma 2.11.